

TORNEM AL NATURISME?

ACTUALMENT EL MITJÀ (EL NUDISME, EL VEGETARIANISME) S'HA MENJAT L'OBJECTIU

L'ecologisme reclama l'herència del naturisme llibertari

JOSEP MARIA
ROSELLÓ

Josep Maria Roselló (Barcelona, 1953), llicenciat en Ciències Polítiques i Sociologia, és l'autor d'un llibre, fruit de sis anys d'intens treball, que tracta del naturisme ibèric des dels anys vint fins ben bé abans d'ahir: *La vuelta a la naturaleza* (Virus Editorial, Barcelona, 2003), on estudia els cinc corrents principals del moviment naturista i analitza les seves aportacions teòriques i pràctiques, les propostes i les revistes que van servir per difondre aquestes idees i presenta els personatges més destacats del pensament i la pràctica naturista. El llibre de Roselló –incansable activista del naturisme (Sumendi, La Almohada, *Todo Naturismo, Natur Vida*)–, acostava a les noves generacions els plantejaments naturistes que encara són necessaris i imprescindibles per als qui creuen, com es creu des de l'ecologia política no alineada ni alienada, que cal trencar la lògica del capitalisme depredador del medi ambient i de les persones i construir un món nou. El naturisme va ser objecte d'estudis utòpics que pretenien fer de la terra el bell Jardí de l'Acràcia. El francès Henri Zisly havia exclamat: «A baix la civilització! iVisca la naturalesa!». «Era el lema del veritable progrés -escriu Roselló-, el seu objectiu era tornar a l'Edat d'Or, màxima expressió de l'evolució des d'un estat primitiu i embrionari».

XAVIER BORRÀS → PERIODISTA

Què t'ha mogut a fer aquest llibre?

Es tractava de respondre a una pregunta: això del naturisme és una qüestió de menjar només vegetals, de prendre el sol nu i, en casos més delicats, de medicina naturista, o bé és una filosofia, un pensament social? El llibre, fruit de la investigació, posa en evidència i demostra que, efectivament, el naturisme és un pensament social, una filosofia. De fet, encara que tingui l'aparença d'una investigació històrica, el llibre se centra bàsicament en els anys vint i trenta del segle passat, quan es produeix l'eclosió del naturisme, que és i serà sempre una referència obligada. El llibre, doncs, és una exposició històrica del pensament naturista.

Quins són les bases filosòfiques del naturisme?

Hi ha tres punts bàsics: el primer és el que afirma que existeix un ordre natural, el segon és el que afirma que cal retornar a aquest ordre natural, i, el tercer és el que afirma que l'individu és la base per a la regeneració física i moral de retorn a aquest ordre natural. Aquests punts bàsics s'expressen majoritàriament a través de dos camins principals: el vegetarianisme i la nuesa física i moral.

Quins corrents s'hi mouen?

A partir d'aquestes tres premisses, segons com s'interpreten, segons si predomina l'aspecte del vegetarianisme o el de la nuesa, si es pensa que es pot resoldre aquest retorn dins mateix del capitalisme o que és un pas per a la transformació social, doncs, hi ha cinc corrents, que van des del regeneracionisme –més conservador–, fins a la revolució social dels llibertaris, és a dir: el vegetarianisme

naturista (el corrent més conservador i més medicalitzat, que agrupava gairebé tots els metges naturistes), la trofologia (del professor Nicolas Capo i del doctor José Castro), el vegetarianisme social (un corrent vingut d'Europa que va fer molt d'enrenou però que va durar poc, al voltant del Congrés de Bilbao de 1925), la lliurecultura o via del nudisme –que ara es diu «naturisme» a seques– i, finalment, el naturisme llibertari.

Quines diferències s'establien entre aquests corrents?

Els corrents del vegetarianisme naturista, la trofologia i, fins i tot, el vegetarianisme social tenien més tendència a preocupar-se de l'alimentació, dels hàbits de salut, de fer colònies agrícoles..., una mica apartar-se de la societat a l'espera que la veritat naturista s'estengués pel seu propi pes pertot arreu. Tenien posicions molt conservadores, podríem dir, fins i tot, reaccionàries, en qüestions com l'alliberament de la dona, l'amor lliure, la transformació social. Tot i que el vegetarianisme social tenia més plantejaments progressistes, també participava d'aquestes idees: fer comunitats, fer colònies, i que d'aquí sortís tot, però sense aportar una postura reivindicativa de transformació social i de lluita. En el cas de l'anomenada lliurecultura –el corrent de la nuesa–, tot i la diversitat que englobava, hi havia un sentiment més progressista i més de transformació en el sentit de dir que la revolució veritable és la que treu tots els prejudicis i rols socials que ens separen, però tenint en compte, també, que cal una revolució econòmica. Finalment, el naturisme llibertari, és el que, a més de

tots aquests elements –colònies agrícoles, alimentació, nuesa...–, li donava un caire revolucionari quan deien que no s'havia de deixar per demà, que estava bé de tornar a la naturalesa i fer un altre tipus de vida, però que calia una revolució social perquè això fos possible per a tothom.

La ingent eclosió de grups, publicacions, llibres..., d'aquest període, creus que és comparable amb algun altre moment històric recent?

Hi ha un moment semblant entre els anys 1977 i 1980, després de la mort de Franco. Per exemple, l'interès pel cos i la sexualitat –van sortir llavors un munt de llibres–, les noves formes de vida, els incipients neorurals..., tot això es va produir en un moment que semblava que s'havia obert una porta per a la llibertat. El 1931, quan Laura Brunet [pseudònim del naturista llibertari Joan Sanxo], escriu les últimes ratlles del seu llibre *Desnudismo integral*, diu que sent pel balcó com la gent dona visques a la República, acabada de proclamar; és un moment ideal per a aquestes noves idees, perquè també s'obren portes per a la llibertat, que després es tancaran durant quaranta anys. Hi ha un munt de revistes, de llibres, de grups... *Acción Naturista, Biofilia, Helios, Iniciales, Ética, Gimnos, Estudios, Pentalfa, Naturismo Eutrofológico...*, eren revistes de gran tirada; del llibre de Sanxo, que no era barat, se'n van fer i vendre més de 20.000 exemplars i, de fet, representava les posicions del naturisme llibertari.

Això vol dir que els grups constituïts eren molt nombrosos?

De gent realment associada –amb els seus estatuts i quotes– n'hi havia molt